

Erasmus+

„Once an immigrant”

MIGRATION

2036-1-R003-KA219-02461

Erasmus+ Strategic partnership

Učenici OŠ Ivana Mažuranića tijekom siječnja 2017. godine intervjuirali su članove obitelji, poznanike, rođake i prijatelje kako bi od njih saznali nešto više o migracijskim procesima. Zanimalo ih je odakle su, zašto i kamo migrirali, kako su se snašli u novoj sredini te namjeravaju li se ikada ponovno vratiti u svoje rodno mjesto, u zemlju iz koje su otišli.

- During January 2017. five students of Ivan Mažuranić Primary School interviewed their family members, friends and relatives to find out more about migrations. They wanted to know why they migrated, where they went to, how they accustomed to new country and if they plan to go back.

- The first interviewee was ERIK BERTON, former student of our school who now lives in Ireland where his parents moved because they couldn't find jobs and make a decent living in Croatia. Erik is happy in Ireland overall but says he feels some people have prejudice towards him as a foreigner. He doesn't plan to go back to Croatia, he wants to stay in Ireland.

Erasmus+

„Život je tu bolji i plaće su dobre.“

razgovor s Erikom Bertonom

Erik Berton bivši je učenik OŠ Ivana Mažuranića u Vinkovcima koji je 2015. godine odselio iz Hrvatske u Irsku gdje su njegovi roditelji započeli novi život.

Razgovarao: Antonio Levanić, 8.c

Erasmus+ Strategic partnership

- Kada si otišao u Irsku?
- ❖ Ja sam iz Hrvatske otišao u Irsku 25. lipnja 2015.
- Zašto si otišao?
- ❖ Otišao sam jer moji roditelji nisu mogli naći posao u Hrvatskoj pa su otišli kod prijateljice u Irsku i kod nje su živjeli dok nisu našli posao i mogli si plaćati stan. Kada su oni našli posao i iznajmili stan, mi, sestra i ja, smo također napustili Hrvatsku i otišli k njima u Irsku jer ovdje imaju bolje škole i više novca.
- Nedostaje li ti domovina?
- ❖ Najviše mi nedostaju prijatelji i obitelj, sve ostalo mi je normalno, ništa mi ne nedostaje.
- Zašto?
- ❖ Pa, zato što su ovdje ljudi puno bolji kao i život.
- Kako su te prihvatili u Irskoj?
- ❖ U Irskoj su me dobro prihvatili svugdje osim u mojoj školi. Ovdje je sve podijeljeno po područjima i čini mi se da, ovisno o području gdje žive – ponašaju se na ovaj ili onaj način. Gdje ja idem u školu, ljudi nisu ni malo tolerantni prema nekom tko je drugačiji, ali malo dalje od tog područja sam upoznao jako dobre prijatelje.
- Osjećaš li se tamo kao stranac?
- ❖ Ne, jer ovdje ima toliko stranaca da nitko ni ne gleda jesi li ti stranac ili ne.
- Planiraš li se vratiti u Hrvatsku ili nastaviti život u Irskoj?
- ❖ Ja planiram nastaviti život u Irskoj i posjećivati Hrvatsku barem jednom godišnje.
- Zašto?
- ❖ Zato što je ovdje u Irskoj život bolji i plaće su dobre.

The second interviewee was priest ILIJA SUDAR who came to Croatia from Bosnia and Herzegovina when he was 4 years old. His family had to leave their home because his father was arrested and put in jail for political crime. (Back then Bosnia and Herzegovina and Croatia were part of communist Yugoslavia and his "crime" was singing songs that were unacceptable to the regime.) They created a good life for them in Ivankovo (Croatia) but they are still very connected with their old country where they go annually to visit relatives. Ilija and his brothers are even building a house on their old property so they can feel at home when they go back there.

„Da ne bismo i ja i ti imali problema - čim te puste iz zatvora, odmah bježi u Hrvatsku.”

razgovor s paterom Ilijom Sudarom

Pater Ilija Sudar svećenik je i župnik Župe sv. Vinka Pallottija u Vinkovcima. U Hrvatsku je došao kao četverogodišnje dijete, a i danas se rado vraća u svoju rodnu Hercegovinu.

Razgovarala: Barbara
Rakonić, 8.c

- Možete li opisati mjesto gdje ste se rodili?
- Rođen sam 1967. godine u jednom malom selu, svega 12 do 13 kuća. Selo pripada naselju Bare (Bosna i Hercegovina), a zove se Sudari, znači u tih 12 kuća svi su prezimena Sudar, iako nisu međusobno rođaci. Većinom je u tim kućama živjelo nekoliko naraštaja jedne obitelji - baba i dida, njihova dva-tri sina i, kada se ti sinovi ožene i dovedu žene u tu kuću, živi i do dvadesetak ljudi u jednoj kući. Tako su moji roditelji živjeli s mojim stricem i strinom u jednoj kući koja nije bila baš velika, a uz to je pripadala i još jednom mom rođaku koji je u ratu (2. svjetskom ratu) ostao siročić te ga je moj djed posvojio. U to vrijeme nije bilo nekih zakona posvojenja, nego jednostavno - ako dijete ostane siročić, obitelj koja mu je najbliža uzme ga sebi kao svoje i gotovo. Moj otac priča kako on nije ni znao da mu taj rođak nije brat, nego je, tek kad je odrastao čuo da mu je to zapravo bratić. U tako malom mjestu je bilo ekonomski jako teško živjeti, struje nije bilo, znači osvjetljavalo se onim petrolejski lampama, fenjerima, i u takvom jednom tijesnom prostoru je živjelo puno ljudi, zemlja je dosta siromašna pa su se ljudi iseljavali.

- Zašto ste iz Bosne i Hercegovine otišli u Hrvatsku?
- Krajem 60-ih i 70-ih godina se jako puno selilo iz ekonomskih razloga, a moj otac je iz ekonomskih razloga otišao najprije u Njemačku, pa je se 1971. godine vratio na godišnji odmor. Možda neki znaju i što je te godine bilo u Hrvatskoj i BiH, hrvatsko proljeće, dakle buđenje hrvatske svijesti u Jugoslaviji gdje su Hrvati, hrvatski narod i hrvatski jezik bili ugnjetavani i onda su mu preko jezika počeli neki kulturni djelatnici tražiti određenu samostalnost. To je koštalo mnoge Hrvate zatvora. 15 000 Hrvata je bilo u zatvoru u to vrijeme, a među njima i moj otac koji je 2-3 mjeseca proveo u zatvoru u Mostaru zbog toga što je u autobusu s jednim prijateljem kojem se pokidao auto pjevao neke pjesme koje su tada bile aktualne u duhu nekog zdravog nacionalizma, ali to nije bilo dozvoljeno. Onda je otac bio kod jednog liječnika, psihijatra, koji je napisao rješenje da je u vrijeme kad je to djelo počinio, bio smanjeno uračunljiv, psihički malo nestabilan pa je iz tog razloga moj otac bio pušten iz zatvora. Taj mu je psihijatar rekao: „Da ne bismo i ja i ti imali problema - čim te puste iz zatvora, odmah bježi u Hrvatsku.” I moj je otac sutradan posudio novaca od svoje sestre da kupi kartu, dakle nije imao ništa, i otišao u Ivankovo kod svoje druge sestre koja je već bila nekoliko godina ranije odselila i nakon dva mjeseca je poslao poruku mami: „Uzmi djecu, dođi i ti.”

- Kada ste stigli i kako ste se snašli?
- Mi smo u Ivankovo došli 1971. godine, bili smo 15-ak dana kod tetke i onda smo bili podstanari na jednom salašu u Ivankovu. Bili smo jako siromašni, ali moja mama je bila veoma štedljiva žena i radišna, a tata bio veoma vrijedan i snalažljiv, tako da smo se vrlo brzo osamostalili i počeli bolje i sigurno živjeti. Otac je radio u Dilju, a mama je bila kod kuće, domaćica. Iako su imali četvero djece, već za godinu dana moji su roditelji imali svoju kućicu i pri tome stvarno mislim – kućicu. Tata je tijekom godine dana sagradio kuću - četiri zida i krov i jedna mala soba, ali kakva je - takva je, bila je naša. Te iste godine se rodio i 5. brat. Petero djece je u 5 godina moja mama rodila i kasnije nikad nije prestala radati.

- Vraćate li se u rodi kraj?
- Već '74. godine sam ja ponovno išao u rodni kraj. Mi nikad nismo svoje Bare i Sudare zaboravili, skoro svake godine, ako je ikako bilo moguće, išlo nas je što više u posjet dvojici stričeva i ostaloj rodbini koju smo tamo imali. To je tako i do dana današnjega, pa smo se mi braća, jedan bratić i stric udružili prije desetak godina i odlučili se na temeljima kuće u kojoj sam ja rođen sagraditi novu kuću da možemo ići tamo, da imamo gdje spavati kad odemo i, eto - rado idemo u tu kuću. Kraj iz kojeg smo potekli nam je i dalje pri srcu, a zavoljeli smo i ovaj naš drugi dom, slavonski kraj.

The third interviewee was MARINA MARŠIĆ who shared her memories of refugee days during Homeland war in Croatia (1991.-1995.). She was settled in Harkani (Hungary) where she had to, as she says, „mature fast" because she was taking care of her younger brother and sister. She herself was only 14 years old then.

„Rat mi je uzeo jedan dio djetinjstva koji se nikada neće
moći vratiti.“

razgovor s Marinom Maršić

O izbjegličkim danima u
Mađarskoj u vrijeme
Domovinskog rata
razgovarali smo s
majkom učenice OŠ
Ivana Mažuranića u
Vinkovcima.

Razgovarala: Lara Maršić,
8.b

- S kim si otišla, koliko si imala godina i u koji grad si otišla?
 - Otišla sam sa svojim mlađim bratom i sestrom (sestra je bila 5.razred, a brat 2.razred) i djedom, a imala sam 14 godina (8.razred), gradu u kojem smo bili zvali se Harkani.
- Kako si se osjećala pri odlasku?
 - Bilo je teško odvojiti se od roditelja i bojala sam se jer sam ulazila u nepoznato.
- Kako je prošlo svladavanje jezika, društva i većinom novog okruženja?
 - Bilo je teško uklopiti se u novo društvo, ali su me odlično prihvatili. Imali su škole na hrvatskom jeziku, tako da smo od mađarskog jezika upotrebljavali samo osnovne riječi.
- Jesi li tijekom vremena provedenog tamo naučila nešto?
 - Jesam. Morala sam ranije sazrijeti i postati samostalna jer sam morala naučiti kako brinuti o svojem bratu i sestri. Naučila sam i nešto malo jezika i probala sam neku njihovu tradicionalnu hranu.
- Jesi li viđala roditelje?
 - Da. Mama nas je posjećivala skoro svaki vikend i uvijek je dolazila s punim torbama kako bi bila sigurna da nam ništa ne nedostaje. Najsretnija sam bila kada je za vrijeme Božića u školi održana priredba, tada su mog tatu pustiti preko granice i onda sam napokon vidjela svog oca nakon dugo vremena i bila sam izrazito sretna.
- Kakav je bio osjećaj vratiti se kući?
 - Čudan. Bilo je teško napustiti društvo i ponovo se vratiti na staro. Rat mi je uzeo jedan dio djetinjstva koji se nikada neće moći vratiti, ali u Mađarskoj sam proživjela jedno razdoblje života koje mi je bilo bitno za budućnost (samostalnost, prvi poljubac...).

The fourth interviewee was BOJAN ADŽIĆ. He left Croatia because he couldn't get a job he needed to provide for his family. He went to Ireland where his first six months were hard but after his wife and son joined him in Ireland, his new life started for real. He doesn't plan to go back to Croatia, if one day Ireland becomes too hard to live in - he will rather go to some other country than go back home. He plans to buy a house on the Croatian coast one day in the future and live there after retirement.

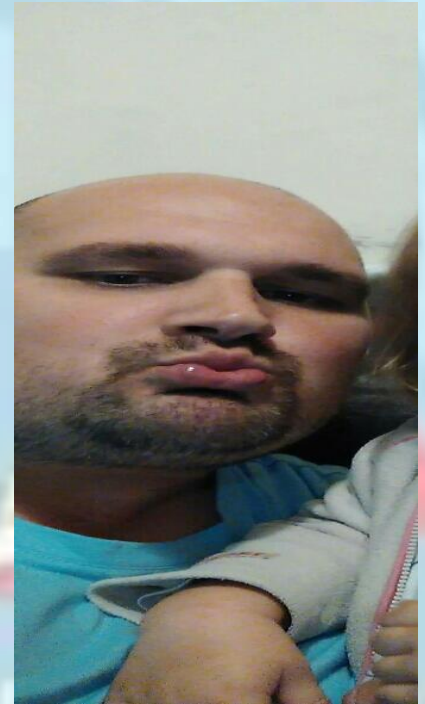
Erasmus+

„Da, jednog ću se dana vratiti, ali ne uskoro.“

razgovor s Bojanom Adžićem

S Bojanom Adžićem razgovarali smo o njegovom odlasku u Irsku i planovima za budućnost.

Razgovarala: Ena Čopčić,
8.b

2036-1-R001-KA219-024611

Erasmus+ Strategic partnership

- Zašto si napustio Hrvatsku?
 - Hrvatsku sam napustio zato što u Hrvatskoj nisam radio i nisam mogao naći posao da osiguram svojoj obitelji normalan život.
- Je li ti bilo teško priviknuti se na nove životne okolnosti?
 - Bilo je teško samo prvih šest mjeseci.
- Kako si se osjećao kad si tek došao u Irsku? Jesi li mislio da ćeš se brzo vratiti nazad?
 - U početku mi je bilo teško biti odvojen od obitelji, ali kad su mi došli žena i dijete, bilo mi je lakše. Otišao sam s ciljem da se zaposlim i ostanem vani, nisam se ni planirao brzo vraćati. Čak i da mi ovdje ne bude dobro, neću se vraćati u Hrvatsku, nego otići u neku drugu stranu zemlju.
- Patiš li za svojom domovinom?
 - Ne patim za domovinom, ali mi katkad nedostaju neki naši običaji i bliski ljudi.
- Kako su te prihvatili u Irskoj?
 - Iznenadio sam se i još uvijek ponekad ne vjerujem kako su me svi lijepo prihvatili i uvijek su spremni pomoći mi, iako me ne poznaju dobro.
- Namjeravaš li se ikada vratiti u Hrvatsku?
 - Nadam se uštedjeti dovoljno novca kako bih kupio kućicu na moru u Hrvatskoj i uživao u njoj u mirovini. Da, jednog ću se dana vratiti, ali ne uskoro.

The fifth interviewee was ANĐELKA JURIĆ who was a refugee during Homeland war too. She spent two years away from home and she has huge sympathy for refugees that come from Syria because when ever she sees them or hears someone mention refugee issues, she can again feel the fear and insecurity that were her strongest emotions back then.

„Nesebično su nas prihvatili i skrbrili se o svima
potrebitima.”

razgovor s Anđelkom Jurić

Na području Hrvatske se 1991.-1995. vodio Domovinski rat. Zbog bombardiranja i granatiranja mnogi stanovnici Hrvatske su bili prisiljeni napustiti svoje mjesto stanovanja. Anđelka Jurić je jedna od njih i ovo su njeni dojmovi i prisjećanja.

Razgovarala: Barbara Jurić, 8.b

- **Koje su posljedice ratnih razaranja i kako je na Vas utjecao rat?**
- Ratnih događanja se nerado prisjećam. Iako je prošlo više od 25 godina, prisjećanje na rat me rastužuje i iznova mi se vraćaju sjećanja na to teško razdoblje, a posebice osjećaj izgubljenosti, nemoći, straha i brige za obitelj i prijatelje. Osim materijalne štete, rat ostavlja traume i ostale psihičke i fizičke posljedice na stanovništvo ratom zahvaćenih područja. Posebno mi je bio traumatičan odlazak i napuštanje mjesta boravka zbog bombardiranja i granatiranja. Učestale selidbe i promijene mjesta boravka su mi teško padale.
- **Gdje ste migrirali i što vas je prisililo da se vratite?**
- U lipnju 1991. godine krenule su prve migracije. U početku ratnih djelovanja mi smo prihvaćali migrante s okupiranih područja i skrbili se o njima, ali smo kasnije i mi morali otići. Dva mjeseca prije pada Vukovara s mamom sam otišla u Sloveniju kod brata, nakon čega sam se morala vratiti po nećakinju jer su moj brat i njegova supruga odlučili ostati u obrani kao profesionalni vojnici. Moje su migracije trajale dvije godine.
- **Kako su vas prihvatili stanovnici područja na koje ste migrirali?**
- U Sloveniji sam naišla na vrlo human, pun razumijevanja i korektan odnos prema izbjeglicama. Nesebično su nas prihvatili i skrbili se o svima potrebitima.
- **Koje gledate na današnje migrante?**
- Duboko me deprimira odnos prema ratnim izbjeglicama iz Sirije jer osim što su doživjeli ratne strahote i ratna stradanja, napušteni su i nije im pružena pomoć. Oduzeto im je osnovno pravo na slobodu kretanja. Posebno rastužuje činjenica da oni nisu nikakvim svojim postupcima doveli do rata već oni koji su odgovorni ne preuzimaju odgovornost i brigu za stanovništvo ratom zahvaćenog područja.